

A1. Ο συγγραφέας στο κείμενό του πραγματεύεται τα ιδανικά της δημοκρατίας. Αρχικά, επισημαίνει την ανάγκη να απαντηθεί ο προβληματισμός των νέων για την ενεργό συμμετοχή των πολιτών στην δημοκρατία που απαρτίζεται από κανόνες, αλλά απαιτεί την ύπαρξη ιδανικών, τα οποία και θα απαριθμήσει. Το πρώτο ιδανικό είναι της ανοχής, καθώς απειλή της δημοκρατίας είναι ο φανατισμός. Έπειτα είναι το ιδανικό της μη βίας που εξασφαλίζει την ομαλή κοινωνική συμβίωση. Τρίτο ιδανικό είναι η σταδιακή ανανέωση της κοινωνίας μέσω της ελεύθερης διαφωνίας. Τελευταίο είναι το ιδανικό της αδελφότητας καθώς διασφαλίζει τη δημοκρατία ως ήθος και συμπεριφορά. Ο συγγραφέας ολοκληρώνει τονίζοντας ότι προϋπόθεση γι' αυτό είναι η αναγνώριση της αναγκαιότητας της αδελφότητας όσο ακόμη υπάρχει λογική.

B1.

α.Σ

β.Λ

γ.Σ

δ.Σ

ε.Λ

B2.

α.- Πρώτη περίπτωση αυθεντίας είναι η αναφορά στον Καρλ Πόπερ << δεν ξεχνώ τη διδαχή του Καρλ Πόπερ, σύμφωνα με τον οποίο...χωρίς αιματοχυσίες>> (2^η παράγραφος)

- Δεύτερη περίπτωση αυθεντίας αποτελεί η αναφορά στον Χέγκελ και το έργο του <<Στο έργο Φιλοσοφία της Ιστορίας ο Χέγκελ ...σφαγείο>> (5^η παράγραφος)

β. Στην πρώτη περίπτωση, η επίκληση στην αυθεντία του Καρλ Πόπερ σκοπό έχει την ενδυνάμωση της θέσης του συγγραφέα σχετικά με τη σημασία του δευτέρου ιδανικού, το ιδανικό της μη βίας, καθώς η δημοκρατία αποτελεί το πολίτευμα εκείνο που οι πολίτες μπορούν να απαλλαγούν από τους κυβερνώντες χωρίς αιματοχυσίες.

Στη δεύτερη περίπτωση, η επίκληση στην αυθεντία του Χέγκελ χρησιμοποιείται για να ισχυροποιήσει και να επιβεβαιώσει ο συγγραφέας τη θέση για την αναγκαιότητα του τελευταίου ιδανικού, αυτού της αδελφότητας, καθώς η ιστορία του ανθρώπου χαρακτηρίζεται από συγκρούσεις, που μόνο η ύπαρξη της αδελφότητας μπορεί να επιφέρει την αρμονική συμβίωση των ανθρώπων.

B3.α.

1. <<...δεν ξεχνώ τη διδασκαλία του Καρλ Πόπερ...>>
2. <<...γίνονται αντικείμενα κοροϊδίας ...>>
3. <<...εισήγαγαν στην ιστορία τρόπους συνύπαρξης...>>

4. <<...αυτός που μας αντιστρατεύεται...>>

β.

1. μεταφορική λειτουργία της γλώσσας

<<...ο Χέγκελ χαρακτήρισε την Ιστορία ως χώρο συνεχόμενων συγκρούσεων...>>

2. μεταφορική λειτουργία της γλώσσας

<<... η μικρή φλόγα της λογικής που χαρακτηρίζει την πορεία μας.>>

B4.a.

1. <<Ποτέ μου δεν ξεχνώ...χωρίς αιματοχυσίες.>> (3^η παράγραφος)

<<Μόνο η δημοκρατία επιτρέπει...επανάσταση της εποχής μας>> (4^η παράγραφος)

2.<<Θέλετε να δοκιμάσουμε να τις απαριθμήσουμε;>> (1^η παράγραφος)

<<Δε χρειάζονται παραδείγματα. Τα έχουμε καθημερινά μπροστά στα μάτια μας.>. (2^η παράγραφος)

β. Η παρένθεση χρησιμοποιείται για να αποδώσει το ιδανικό της αδελφότητας με τον όρο που χρησιμοποιούνταν γι' αυτό το ιδανικό στη Γαλλική Επανάσταση.

γ. Η σύνταξη είναι ενεργητική.

<<...Μόνο από η δημοκρατία επιτρέπεται η διαμόρφωση και η εξάπλωση ειρηνικών καταστάσεων...>>

Γ1.

Επικοινωνιακό πλαίσιο: άρθρο στην ηλεκτρονική εφημερίδα του σχολείου

Ύφος: σοβαρό.

Ρηματικά πρόσωπα: α' πληθυντικό, γ' ενικό – πληθυντικό

Τρόπος πειθούς: επίκληση στο Λογική

Τίτλος: σύντομος, απουσία ρήματος, κυριολεκτικός ή μεταφορικός

Πρόλογος: αφόρμηση από ένα πραγματικό ή φανταστικό γεγονός της επικαιρότητας

Α' Ζητούμενο: οι ενέργειες με τις οποίες ο πολίτης κάνει πράξη τη δημοκρατία στην καθημερινότητά του.

- Ενημέρωση
- Συμπεριφορά/ Έμπρακτος σεβασμός στο διαφορετικό/δημοκρατική στάση και δράση που εκδηλώνεται στο επάγγελμα, στην οικογένεια, στις κοινωνικές σχέσεις κ.λπ.
- Ανάπτυξη διαλόγου για τα κοινωνικά και πολιτικά ζητήματα

- Απαίτηση/φροντίδα για ενημέρωση και έλεγχος των παρεχόμενων πληροφοριών
- Συμμετοχή στα κοινά/Συμμετοχή σε συλλογικά υποκείμενα (σωματεία, επιστημονικούς συλλόγους κ.λπ.)
- Κοινωνική δράση για οικουμενικά και τοπικά προβλήματα./Συμμετοχή σε κοινωνικούς αγώνες
- Άσκηση κριτικής στην πολιτική εξουσία, διεκδίκηση δικαιωμάτων

Μεταβατική Παράγραφος

Β΄ Ζητούμενο: δράσεις με τις οποίες το σχολείο μπορεί να συμβάλλει στη διαμόρφωση ενεργών πολιτών με δημοκρατικό ήθος

- Μετάδοση σφαιρικών γνώσεων – Πνευματική καλλιέργεια
- Προσφορά Κοινωνικής Αγωγής και Πολιτικής παιδείας
- Μύηση στα ανθρωπιστικά ιδανικά / υιοθέτηση κώδικα αξιών, καλλιέργεια ηθικών αρετών.
- Ο θεσμός των μαθητικών κοινοτήτων ως μέσο βίωσης των δημοκρατικών διαδικασιών
- Ο Εκπαιδευτικός ως πρότυπο δημοκρατικής συμπεριφοράς./ Δημοκρατική οργάνωση της τάξης/κοινότητες μάθησης/ανάπτυξη διαλόγου/συμμετοχή στη διαμόρφωση του πλαισίου λειτουργίας του σχολείου
- Ο ρόλος της Βουλής των Εφήβων στη διαμόρφωση δημοκρατικής κοσμοθεωρίας
- Η αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών στο σχολικό περιβάλλον με στόχο την υιοθέτηση δημοκρατικής συμπεριφοράς
- Ουσιαστική λειτουργία μαθητικών κοινοτήτων
- Εξοικείωση με δημοκρατικούς θεσμούς: επισκέψεις στη Βουλή, στους Δήμους, στο Ευρωκοινοβούλιο, έκδοση μαθητικών εντύπων κ.λπ.
- Ομάδες/πρωτοβουλίες μαθητών/τριών, συμμετοχή σε εθελοντικές δράσεις, σε προγράμματα με θέμα την ανοχή, τη διαφορετικότητα, την ενεργό πολιτειότητα, κ.λπ.
- Συμμετοχή σε ρητορικούς αγώνες, ανάληψη δράσεων για εξοικείωση με διάφορες μορφές τέχνης και για δημιουργική έκφραση
- Άνοιγμα του σχολείου στην κοινωνία, συνεργασία με διάφορες κοινωνικές ομάδες
- Ανάπτυξη διαλόγου με μαθητές από διαφορετικές περιοχές ή χώρες/ανταλλαγές
- Επισκέψεις σε χώρους μνήμης, οι οποίοι συνδέονται με τους αγώνες για τη δημοκρατία
- Ομάδες διαμεσολάβησης σε ενδοσχολικές συγκρούσεις

Επίλογος

Επιμέλεια Απαντήσεων: Χρυσούλα Καργιώτη, Γιάννης Γρίσπος